

Research Paper

Analysis of the Rural Households Wants from Rural Dehyars in Rural Development Process (Case Study: Rashtkhar County)

*Sirous Ghanbari¹, Ali Izadi²

1. Associate Professor, Department of Geography and Rural Planning, Faculty of Geography and Environmental Planning, Sistan and Baluchestan University, Zahedan, Iran.

2. PhD Student, Department of Geography and Rural Planning, Faculty of Geography and Environmental Planning, Sistan and Baluchestan University, Zahedan, Iran.



Citation: Ghanbari, S., & Izadi, A. (2021). [Analysis of the Rural Households Wants from Rural Dehyars in Rural Development Process (Case Study: Rashtkhar County) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 12(2), 332-351, <http://dx.doi.org/10.22059/jrr.2021.316848.1602>

doi: <http://dx.doi.org/10.22059/jrr.2021.316848.1602>

Received: 07 Jan. 2021

Accepted: 24 May 2021

ABSTRACT

Rural development is a process that emphasizes the comprehensive promotion of rural life through the context and encouragement of activities in line with the capabilities and bottlenecks in their general sense. It has been able to create the levels of demand (whether high or low, depending on the situation) in rural areas from relevant organizations. One of these organizations is rural municipality, which has been able to bring rural development by providing successful services to meet the needs of rural households. The present study analyzes the relationship between the level of demands of rural households from the performance of villagers in the process of improving rural development in *Rashtkhar*. The research is applied in terms of purpose and the research method is descriptive-analytical. The statistical population of the study included heads of households in the villages of *Rashtkhar* district, and according to Cochran's formula, the sample size of 353 households was calculated and was distributed randomly. Coopras technique and GIS software were used for ranking and spatial analysis of the villages and Shannon technique and Expert choice software, SPSS were used for statistical data analysis. In this study, the physical-structural index using the Shannon technique has the highest score (0.9633) and the environmental index has the lowest score (0.7542). According to the Coopers technique, Fathabad village has the best situation in terms of 4 indicators of the level of demands of rural households from the performance of villagers among the villages of *Rashtkhar* village and according to the distribution of villages with GIS software, Fatehabad village ranks first among other villages of *Rashtkhar* village in terms of Development.

Key words:

Demand Level, Rural Development, Rural Managers, Villagers, *Rashtkhar* District

Copyright © 2021, Journal of Rural Research. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

Extended Abstract**1. Introduction**

D

velopment can be considered as an emerging phenomenon in the 20th cen-

tury, which began in 1917 in the former Soviet Union. It became a tool for balance and reconciliation between the ecological system and the socio-economic system. In fact, development is the result of the coordinated growth (knowledge, methods and tools). Accordingly, one of the

*** Corresponding Author:**

Sirous Ghanbari, PhD

Address: Department of Geography and Rural Planning, Faculty of Geography and Environmental Planning, Sistan and Baluchestan University, Zahedan, Iran.

Tel: +98 (54) 31136791

E-mail: ghanbari@gep.usb.ac.ir

non-governmental organizations that play the role of local government in the village is the rural municipality. The appropriate position of this institution and its various capabilities and functions is why, according to the Fourth Development Plan, some of the new tasks of rural management will be directly assigned to rural areas. In the meantime, the demands of the rural households to provide the level of facilities by the villagers to improve development in the villages are discussed. However, all human beings have a single goal and that is the desire to succeed and excel. But its level will vary in each region depending on the circumstances and situation of the people. In the meantime, in order to achieve positive effects and keep people satisfied in rural areas, it is necessary to pay attention to the range of demands of rural households from the level of providing facilities and, in opposite areas, to identify its levels to reach a realistic development plan. Meanwhile, due to the necessity and importance of the issue, a study is conducted with the aim of expanding the demands of rural households from the level of providing facilities by villagers in improving the rural development process.

2. Methodology

The present research is applied in terms of purpose and the research method is descriptive-analytical. Data and information were collected in two forms: documentary and field study (questionnaire) including 4 indicators: economic, social, environmental and physical. The statistical population of the study included heads of households in the villages of *Rashtkhar* County, which according to Cochran's formula, the sample size of 353 households was calculated and distributed randomly. Shannon technique, Copras technique, Vikors model, mean rank, one-sample T and stepwise regression were used to analyze the data.

3. Results

In order to measure and analyze the indicators of the range of demands of rural households from the level of facilities provided by villagers, an average of 4 research indicators were examined. Findings of the research confirm that after measuring and obtaining the average of 4 components related to the range of demands of rural households from the level of facilities provided by villagers (economic, social, environmental and physical-structural) and considering that the average of all indicators is higher, they were assessed as moderate. Finally, the average range of demands of rural households was obtained from the level of facilities provided by the villagers (3.69) and according to the rural development level index, the average level of development (3.91) was obtained. Also,

using one-sample t-test (t-test), with a confidence level of 99% and a level of significance of less than 0.01, significance indicators of the range of demands of rural households from the provision of facilities by villagers and rural development in the study area were approved.

4. Discussion

To examine the situation of the range of demands of rural households to provide the level of facilities by villagers in *Rashtkhar* County, the Copras technique has been used. For this purpose, first, the indicators of the range of demands of rural households to provide the level of facilities by villagers were measured and weighed using the Shannon entropy method. The Shannon entropy method is one of the multi-criteria decision-making methods for calculating the weight of criteria. Finally, using the Copras technique, the status of the range of demands of rural households from the provision of facilities by villagers in the villages of *Rashtkhar* County was determined using this index. Among these, the research findings confirm that the physical-structural index using the Shannon technique has the highest score (0.9633) and the environmental index has the lowest score (0.7542). In the Copras model, the option that has the best status in terms of criteria is characterized by the highest degree of importance of NJ, which is equal to 100%; accordingly, the rural area of Fathabad with an NJ equal to 100 has the best situation in terms of 4 research indicators in the field of the range of demands of rural households from providing facilities by villagers among the villages and Mehdiabad rural area with an NJ equal to 98.95 ranks second. According to the amount of Q, Fathabad village is in the first rank among other villages of *Rashtkhar* County in terms of development and then Mehdiabad rural area is in the second rank.

5. Conclusion

After knowing and recognizing the rural areas of *Rashtkhar* County in terms of the status of the range of demands of rural households from the provision of facilities by villagers and development in rural areas, Pearson correlation test was used to test the relationship between these two variables in terms of direction and intensity of the relationship. The results confirm that there is a significant relationship between these two variables. So that the correlation coefficient between the range of demands of rural households from the level of facilities provided by villagers and the level of development in rural areas was 0.72. According to the obtained values, with a 99% confidence level, it can be said that there is a strong, positive and direct relationship. Accordingly, it can be said that the greater the range of demands of rural households

to provide the level of facilities from rural areas, the better the process of improving development in rural areas. The results of stepwise regression show that at the level of the range of demands of rural households, among the four variables of range of demands that were included in this model, the physical-structural index with a coefficient of determination of 0.239 had the largest share in the range of demands of rural households, So that it explains 23.9% of these changes. Meanwhile, other variables explain 76.1% of the variance.

Acknowledgments

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest

The authors declared no conflicts of interest



تحلیل سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران در فرایند توسعه روستایی (مورد مطالعه: دهستان رشتخوار، شهرستان رشتخوار)

* سیروس قنبری^۱، علی ایزدی^۲

۱- دانشیار، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.
۲- دانشجوی دکتری، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

حکیده

تاریخ دریافت: ۱۸ دی ۱۳۹۹
تاریخ پذیرش: ۰۳ خرداد ۱۴۰۰

توسعه روستایی فرایندی است که به ارتقاء همه‌جانبه حیات روستایی از طریق زمینه‌سازی و ترغیب فعالیت‌های همساز با قابلیت‌ها و تکنیک‌ها به مفهوم عام آن تاکید می‌کند. به گونه‌ای که توانسته سطح خواسته‌ها (چه بالا، چه پایین، بسته به شرایط) را در محیط‌های روستایی از سازمان‌های ذی‌ربط بوجود می‌آورد. یکی از این سازمان‌ها دهیاری‌ها است که تا حدودی توانسته با ارائه خدمات موفق آمیز خود در جهت رفع خواسته‌های خانوارهای روستایی توسعه روستایی را به ارمغان بیاورد. پژوهش حاضر به تحلیل رابطه سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران در فرایند توسعه روستایی در دهستان رشتخوار پرداخته است. پژوهش به لحاظ هدف، کاربردی است و روش پژوهش از نوع توصیفی - تحلیلی است. جامعه‌آماري پژوهش شامل سرپرستان خانوار در روستاهای دهستان رشتخوار بوده که براساس فرمول کوکران حجم نمونه ۳۰۹ خانوار محاسبه و به صورت تصادفی ساده توزیع شد. برای رتبه بندی و تحلیل فضایی روستا از تکنیک کوپراس و نرم افزار GIS و برای تحلیل داده‌های آماری از تکنیک شانون و نرم افزار SPSS Expert choice استفاده شد. در این پژوهش، شاخص کالبدی - ساختاری با استفاده از تکنیک شانون بیشترین امتیاز (۰/۹۶۳۳) و شاخص محیطی کمترین امتیاز (۰/۷۵۴۲) را به خود اختصاص داده‌اند. بر اساس تکنیک کوپراس، روستای فتح آباد بهترین وضعیت را از لحاظ ۴ شاخص سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران در بین روستاهای دهستان رشتخوار داراست و با توجه به پراکنش روستاها با نرم افزار GIS، روستای فتح آباد در بین سایر روستاهای دهستان رشتخوار از لحاظ توسعه در رتبه اول قرار دارد.

کلیدواژه‌ها:

سطح خواسته‌ها، توسعه روستایی، مدیران روستایی، روستاییان، دهستان رشتخوار

مقدمه

برای توسعه روستاها و رفع فقر معرفی کرد (Swain, 2021)، که هدفی چون کاهش فقر در نواحی روستایی، تأمین نیازهای اساسی، ارتباط دوسویه بین شهر و روستا و پیوند ساختاری بین آن‌ها، گسترش کشاورزی و دامپروری، توسعه عدالت اجتماعی در نواحی روستایی را مورد توجه قرار داد (ISRDS, 2000). در واقع هدف نهایی توسعه روستایی، دستیابی به پایداری اجتماعی، اقتصادی، زیست‌محیطی در نظر گرفته شده است (Liu et al., 2021). در این میان، در دنیای واقع، روستا پدیده واحدی است که نمی‌توان عوامل و اجرای فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، زیست بومی و غیره آن برای رسیدن به توسعه را از یکدیگر جدا کرد (Zargar, 2009). امروزه مشارکت در توسعه و تغییر جوامع به‌طور گسترده نقش دارد (Thomas-Slyter, 2009). شکل امروزی مشارکت مردم در توسعه در غالب شکل گیری نهادهای محلی که جزئی از همان سازمان‌های غیردولتی به شمار می‌روند، بروز پیدا

توسعه را می‌توان پدیده نوظهور در قرن ۲۰ دانست که از سال ۱۹۱۷ میلادی از اتحاد جماهیر شوروی سابق آغاز شد و از دهه‌های بعد نگرش ساختاری به مفهوم توسعه، پویایی، تداوم و پایداری آن با توجه به ابعاد فضایی - مکانی مدنظر قرار گرفت و به مثابه ابزاری برای تعادل و آشتی میان نظام اکولوژیکی با نظام اقتصادی - اجتماعی گردید (Rokanuddin Eftekhari & Aghayari, 2007). در واقع توسعه، حاصل رشد هماهنگ مثلث توسعه (دانش، روش و ابزار) است (Biabani & Hadianfar, 2008). در سال ۱۹۷۰ میلادی رویکردهای توسعه به‌ویژه توسعه روستایی در بسیاری از کشورهای دنیا به‌خصوص در کشورهای جهان سوم مطرح شد (به‌عنوان مثال کشور هند، تعدادی از برنامه‌های توسعه روستایی را به‌عنوان بخشی از استراتژی برنامه‌ریزی خود

* نویسنده مسئول:

دکتر سیروس قنبری

نشانی: زاهدان، دانشگاه سیستان و بلوچستان، دانشکده جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی.

تلفن: ۳۱۱۳۶۷۹۱ (۵۴) ۹۸+

پست الکترونیکی: ghanbari@gep.usb.ac.ir

کرد و در مناطق مخالف به شناسایی سطوح آن اقدام کرد تا به یک برنامه‌ریزی توسعه واقع‌نگر رسید. در این میان، با توجه به ضرورت و اهمیت موضوع، پژوهشی با هدف سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در بهبود روند توسعه روستایی صورت می‌گیرد. در این راستا، پژوهش حاضر در جهت پاسخگویی به سؤالات زیر طراحی گردیده است:

مهم‌ترین سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران در فرآیند توسعه روستایی کدام‌اند؟

از بین مهم‌ترین سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در فرآیند توسعه روستایی، کدام یک بیشترین تأثیر را دارد؟

چه رابطه‌ای بین سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران و توسعه روستایی در محدوده مورد مطالعه وجود دارد؟

مروری بر ادبیات موضوع

تعریف توسعه در طول زمان با توجه به تغییر و تحولات جامعه بشری دچار دگرگونی‌های متعددی گشته است. در یک تعریف کلی می‌توان توسعه را فرآیند بهبود وضع زندگی مردم دانست (Mohammadi et al., 2020). بنابراین توسعه در نواحی روستایی به منظور دگرگون‌سازی ساختار اقتصادی و اجتماعی جزئی از فرآیند توسعه ملی است که با توجه به نابرابری‌های شدید بین نواحی روستایی و شهری که زمینه‌ساز گسترش فقر و بی‌عدالتی در نتیجه مهاجرت، تخلیه روستاها و انحطاط منابع آب و خاک در روستاها گشته است، ضرورت توسعه روستایی به چشم می‌خورد (Barrios, 2008). از این رو، جامعه روستایی نه یک جامعه حاشیه‌ای در نظام اقتصادی، بلکه یکی از ارکان مهم در توسعه کشورها (Higgins & Savoie, 1997) و مکانی برای تولید محصولات کشاورزی و زندگی روستایی است (Liang & Peng, 2017). که نقش و جایگاه روستاها در فرآیند توسعه در مقیاس محلی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی موجب توجه به توسعه در نواحی روستایی شده است (Yasouri & Javan, 2015; Azkia & Ghaffari, 2009). با این حال، هیچ جامعه نوینی را نمی‌توان یافت که برای گردش امور خود و رسیدن به توسعه در سطحی قابل قبول بی‌نیاز از سازمان باشد. هرچند، امروزه به دلیل پیچیدگی مسائل و پیدایش نیازهای متعدد، نیاز به مدیریت روستایی با مفهومی گسترده‌تر و سازمان‌های تخصصی در عرصه مدیریت محلی مانند دهیاری‌ها مشاهده می‌شود (Firoozabadi & Imani Jajarmi, 2012). در مفهوم کلی، مدیریت را اگر بخواهیم تعریف کنیم باید بگوییم که فرآیند برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری، کنترل در یک سازمان به منظور دسترسی به اهداف از پیش تعیین‌شده را مدیریت می‌گویند (Valizadeh, 1996). به عبارتی ساده‌تر، تدبیر بهره‌گیری از منابع در جهت اهداف مطلوب (Kouhestani et al., 2000). به‌طور کلی

کرده است. سازمان‌های غیردولتی به مثابه یک سازوکار نهادی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی پذیرفته می‌شود (Nair, 2011). در محافل سیاسی، سازمان‌های غیردولتی، در قالب صورت‌های مشارکتی، انعطاف‌پذیر و دموکراتیک برای دولت ناکارآمد به شمار می‌روند (Harsh et al., 2010). بر همین اساس، روزبه‌روز در سراسر جهان، بر شمار این‌گونه نهادها افزوده می‌شود و به مثابه نوشدارویی برای طرح شکست‌خورده توسعه «ز بالا به پایین» محسوب می‌شود (Hearn, 2007). برای مثال در امریکای لاتین، این سازمان‌ها به‌گونه‌ای فزاینده برای کوچک‌سازی رفاه اجتماعی و برنامه‌های توسعه روستایی و غیره تشکیل شده‌اند (Richard, 2009). بر این اساس، یکی از سیاست‌های جدید توسعه روستایی باید به بازیگران اصلی در سازمان ذی‌ربط در روستا مرتبط باشد زیرا آن‌ها مسئولیت تمام فعالیت‌های مهم تقویت و توسعه و ثبات را در روستا بر عهده دارند (Partlova, 2021)، سازمان‌هایی که در روستا، نقش حکومت محلی را بازی می‌کند نهاد دهیاری است. که جایگاه مناسب این نهاد و قابلیت‌ها و کارکردهای متنوع آن‌ها باعث شده که بر اساس برنامه چهارم توسعه، برخی از وظایف جدید مدیریت روستایی به‌طور مستقیم بر عهده دهیاری‌ها قرار گیرد (Khajeh Shahkoochi et al., 2012). در مفهوم کلی، وظیفه دهیاری‌ها در جایگاه سازمان عمومی و غیردولتی که اداره امور محلی را با نظارت روستاییان از طریق شورای اسلامی روستا به انجام می‌رساند، در حوزه و عرصه امور عمومی و خدمات عمومی تعریف شده است (Mohammadi, 2010). بنابراین، تأسیس دهیاری در روستاها را می‌توان نقطه عطفی در تاریخ مدیریت روستایی به شمار آورد. جایگاه دهیاری‌ها در مدیریت و توسعه روستایی ارزیابی عملکرد را برای آن‌ها ضروری می‌کند که در صورت اجرای صحیح آن، بسیاری از هزینه‌ها کاهش می‌یابد و با شناسایی نقاط قوت و ضعف، زمینه کارایی و کارآمدی آن‌ها در انجام وظایف آن‌ها فراهم می‌آورد (Rezvani et al., 2013). در این میان، بحث خواسته‌های روستاییان از ارائه عملکرد توسط دهیاران برای بهبود توسعه در روستاها مطرح می‌شود. با این حال، همه انسان‌ها یک هدف واحد دارند و آن تمایل به موفقیت و برتری است. اما سطح آن در هر منطقه‌ای بسته به شرایط و موقعیت افراد فرق خواهد کرد. در منطقه‌ای همچون رشت‌خوار، شواهد عینی نشان‌دهنده آن است که در برخی از روستاها امکانات و خدماتی که توسط دهیاران ارائه شده است بسیار متفاوت است؛ اما باز با سطحی از نارضایتی همراه است چرا که گستره خواسته‌های روستاییان از دهیاران برای توسعه روستایی فرق دارد. این توجه نکردن به سطح خواسته‌ها، گذشته از آثار و پیامدها سبب شده تا اعتراضات و انتقادهای زیادی مبنی بر عدم رسیدگی و توجه دهیاران به مناطق روستایی ایجاد شود و دهیاران با چالش‌های برنامه‌ریزی مواجه خواهند شد. در این میان، برای رسیدن به آثار مثبت و راضی نگه داشتن مردم در مناطق روستایی، باید به سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران توجه

روستایی از عملکرد دهیاران مطرح شده است و یا به‌طور کلی می‌توان گفت هنوز پژوهشی در رابطه با بحث سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران صورت نگرفته است و اگر هم پژوهشی انجام شده است، پژوهشی مشابه آن است. لذا در حوزه تأثیرات خواسته‌های انسانی بر توسعه روستایی که مرتبط با موضوع تحقیق تشخیص داده شده است برخی به‌عنوان پیشینه تحقیق بیان می‌شود که خلاصه‌ای از این تحقیقات در قالب جدول شماره ۱ ارائه می‌شود.

با این حال، با توجه مبانی نظری و پیشینه تحقیق مدل زیر به دست آمد (تصویر شماره ۱).

قلمرو جغرافیایی تحقیق

موقعیت جغرافیایی بیانگر بسیاری از ویژگی‌های روستا از جمله حجم جمعیت، نوع فعالیت‌ها امکان دسترسی به منابع و توان‌های بالقوه برای رشد و توسعه است (Saedi, 2002). منطقه مورد مطالعه؛ یعنی دهستان رشتخوار در شهرستان رشتخوار واقع است که ۲۸ آبادی دارد که ۲ آبادی آن در حال حاضر خالی از سکنه است. مرکز این دهستان شهر رشتخوار است. بر اساس سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۵، دهستان رشتخوار دارای ۱۷۰۵۴ نفر جمعیت بوده است که در این دهستان ۲۰ درصد در نقاط شهری و ۸۰ درصد در نقاط روستایی ساکن هستند (Khorasan Razavi Governorate, 2011). تصویر شماره ۲، موقعیت فضایی از استان و شهرستان را به تفکیک دهستان محدوده مورد مطالعه نشان می‌دهد.

روش‌شناسی تحقیق

پژوهش پیش‌رواز روش تحقیق توصیفی - تحلیلی برای بررسی پارامترهای مورد بررسی سودجسته و دارای دو بخش عمده جهت انجام بوده است. بخش اول را مطالعات اسنادی، کتابخانه‌ای و استفاده از ابزارهای اینترنتی جهت بررسی مواردی چون ادبیات موضوع، پیشینه تحقیق، مفاهیم و غیره به خود اختصاص داده و بخش دوم در غالب پژوهش‌های میدانی جهت جمع‌آوری اطلاعات و تدوین و تکمیل پرسشنامه انجام پذیرفته است. بدین منظور با توجه به اهداف اصلی تحقیق، اقدام به شاخص‌سازی در دو بخش سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از سطح ارائه تسهیلات توسط دهیاران در روستا (جدول شماره ۲)، توسعه روستایی (جدول شماره ۳)، در محدوده مورد مطالعه و نهایتاً تهیه پرسش‌نامه شده است. لازم به ذکر است که شاخص‌های مورد مطالعه، متناسب با شرایط منطقه و از بین طیف گسترده‌ای از شاخص‌های مرتبط با هر بخش گزینش شده‌اند.

می‌توان مدیریت را در دو شکل سنتی و نوین تقسیم نمود که مدیریت روستایی از این قاعده کلی نیز مستثنی نیست و بر این اساس دهیاری که مهم‌ترین بازوی اجرایی شورای اسلامی روستا است به‌عنوان مدیریت نوین و نوگرا قلمداد می‌شود (Mahdavi & Najafi Kani, 2005). در واقع، مدیریت روستایی فرآیند سازماندهی و هدایت جامعه و محیط روستایی از طریق شکل دادن به سازمان و نهادی است که وسایل تأمین هدف‌های جامعه روستایی است (Rezvani, 2004). از نظر والکر مدیریت روستایی نوعی استفاده جامع، مولد و یکپارچه از سرمایه‌های اجتماعی، طبیعی و مالی در مقیاس‌های زمانی و جغرافیایی است (Walker, 2002) که هدف آن حرکت در جهت رسیدن به وضعیت مطلوب با استفاده از توانمندی‌های بالقوه و بالفعل موجود در روستا، همسو با بهبود وضعیت جامعه روستایی است (Talib, 1997). با این حال، رکن اساسی برای رسیدن به توسعه در روستا، در واقع، پاسخگویی به نیاز و گستره خواسته‌های روستاییان (Darban Astaneh et al., 2016) به وسیله مدیریت نوین روستایی است. در این میان، هر منطقه، ناحیه یا مکانی دارای ویژگی‌های است که نشان‌دهنده شخصیت استفاده‌کنندگان و افرادی که در آن مکان زیست می‌کنند است (Taban et al., 2012). با این حال، یک مکان زمینه و شکل‌گیری عواملی همچون ایده، باور، احساس و ارزش و انتظارات ناخودآگاه فردی است که در مکان زیست می‌کند. بنابراین در همان لحظه شخصیت افراد در محیط شکل می‌گیرد، پس خواسته آن‌ها هم شکل گرفته است (Daneshpour et al., 2009). چرا که انسان همواره به دنبال هماهنگی و انس با محیطی که در آن زندگی می‌کند است (Zarabian & Monam, 2010). در واقع می‌توان این‌گونه بیان کرد که سطح خواسته‌های افراد بسته به هر موقعیتی که هست به وجود می‌آید (Mir Lotfi et al., 2017). حتی در این زمینه اینگهارت می‌گوید که سطح خواسته‌های هر فرد به تدریج با وضعیت وی مطابقت می‌کند (Rezvani & Mansourian, 2008). نظریه خواسته یا انتظارات یک چهارچوب مهم نظری برای توضیح انگیزه انسانی است. مفهوم خواسته اساس رفتار انسان را به وجود می‌آورد. در این نظریه، فرض بر این است که کنش یا عمل زمانی به وقوع خواهد پیوست که فردی باور داشته باشد تلاش‌های او به عملکردی موفقیت در پی آن، به نتایج معین یا نتایجی همراه با ارزش مثبت و مستقیم خواهد بود (Olson et al., 1996). بر این اساس انسان و بخصوص روستاییان خواسته و انتظاراتی دارند به‌گونه‌ای که شافر^۱ بیان می‌کند افزایش سطح اشتغال، کاهش تغییرات درآمدی برای گروه‌های مختلف مردم و عواملی از این جنس از جمله خواسته‌هایی است که اگر مورد توجه قرار بگیرد ماندگاری خانوارهای روستایی را در روستاها بیشتر می‌کند (Shaffer, 1989). با مطالعه و کنکاش در متون علمی، بیشتر پژوهش‌های انجام‌شده به موضوع توسعه روستایی پرداخته‌اند و کمتر بحث سطح خواسته‌های خانوارهای

1. Shaffer

جدول ۱. خلاصه پژوهش‌های صورت گرفته در راستای تحقیق مورد مطالعه.

موضوع	نویسندگان	خلاصه نتایج
تحلیل انتظارات روستاییان شهرستان کرمانشاه از سوی شورای اسلامی روستا	Papzan & Ali Beigi (2006)	توجه شورای اسلامی روستا به انتظارات مردم در سطح مختلف فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی نرخ ماندگاری مردم را در روستاها افزایش می‌دهد
سنجش انتظارات کشاورزان از اعضای شرکت خدمات مشاوره‌های فنی مهندسی کشاورزی	Zarafshani et al. (2011)	مهندسان ناظر در ۵ مقوله رفتاری، آموزشی، فنی، مربوط به طرح و دسترسی به منابع است که از دیدگاه آنان به ترتیب انتظارات رفتاری، آموزشی، فنی، مربوط به طرح و دسترسی به منابع است
وضعیت رضایت روستاییان و عوامل مرتبط با آن از عملکرد دهیاری‌ها	Firoozabadi & Imani Jajarmi (2012)	نتایج حاکی از آن است که دهیاری‌ها توانسته‌اند در روستاهایی که فاقد مدیریت بوده‌اند با انجام کارهای عمرانی رضایت نسبی را کسب کنند
عوامل مؤثر بر میزان رضایتمندی روستاییان نسبت به عملکرد دهیاران	Khajeh Shahkoochi et al. (2012)	معتقد است که بیشترین تأثیرگذاری در رضایتمندی روستاییان از عملکرد دهیاران به عامل اقتصادی بازمی‌گردد
سنجش رضایتمندی خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاری‌ها و عوامل مؤثر بر آن در بخش مرکزی شهرستان همدان	Kouhestani (2016)	بر اساس نتایج حاصله متغیرهای ارتباط دهیار با اهالی روستا، سن سرپرست خانوار، توجه دهیار به نظرات اهالی روستا و آگاهی اهالی روستا از وظایف دهیاری در مجموع ۶۷ درصد از تغییرات رضایتمندی از عملکرد دهیاری‌ها را تبیین کرده‌اند
خصوصی‌سازی ترویج در هند	Chandara Shekara (2001)	کارشناسان کشاورزی در زمینه خدمات کشاورزی در ارائه خدمات ترویجی به کشاورزان نیاپستی تنها بزرگ مالکان را در نظر بگیرند بلکه باید خدمات را به تمامی کشاورزان به‌طور یکسان ارائه بدهند
خواسته‌های کشاورزان از مروجان	Cooper & Graham (2001)	نتایج حاکی از آن است که آنان باید علاقه‌مند به ایجاد تغییر و تحول در فرآیند تصمیم‌گیری باشند
بررسی رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری نیویورک از مدل عدم تحقق انتظار	Van Ryzin et al. (2004)	به این نتیجه رسید که شکاف میان انتظارات و عملکرد شهرداری بر رضایت شهروندان مؤثر است

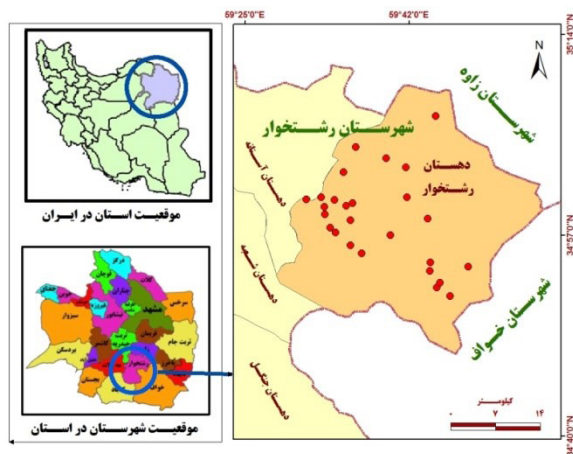
فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: مطالعات کتابخانه‌ای نگارندگان، ۱۳۹۹



فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۱. مدل مفهومی پژوهش. مأخذ: تحلیل نگارندگان، ۱۳۹۹



تصویر ۲. نقشه موقعیت دهستان رشتخوار در استان خراسان رضوی و شهرستان رشتخوار. مأخذ: ترسیم نگارندگان، ۱۳۹۹

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

جدول ۲. شاخص‌های مورد توجه در تحلیل سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران.

ردیف	معیار	شاخص
۱	اقتصادی	کمک‌رسانی به خانواده‌های بی‌سرپرست از محل خودیاری محلی، کمک به درآمدزایی مناسب خانوارها، کمک به پایداری درآمد روستاییان، ترویج و افزایش بازاریابی تولیدات روستایی، کمک به امنیت شغلی روستاییان، کمک به توسعه فعالیت‌ها و مشاغل کشاورزی، کمک به پیدایش نوآوری شغلی، تلاش در جلب رضایت دولت در زمینه اشتغال‌زایی، کمک به بهبود و گسترش صنعت در روستا، کمک به استفاده از ابزارآلات جدید برای توسعه کشاورزی، ایجاد تشکل‌های تولیدی در روستا، کمک به متنوع کردن منابع درآمدی خانوار.
۲	اجتماعی	روابط اجتماعی، اعتماد متقابل، مشارکت، ماندگاری، همکاری با دهیار، رضایت از خدمات ارتباطی، رضایت از کیفیت زندگی، تحصيلات
۳	زیست‌محیطی	حفظ اراضی کشاورزی در برابر تغییر کاربری، متنوع زیستن، سهولت دسترسی به زمین برای ساخت‌وساز، حفظ و نگهداری منابع آبی
۴	کالبدی-ساختاری	کیفیت مسکن، سهولت رفت‌وآمد، کیفیت معابر، زیباسازی معابر، مکان‌یابی گورستان و امکان توسعه آن، وجود تناسب بین جمعیت و کاربری‌ها، وضعیت بهداشت معابر

مأخذ: مطالعات کتابخانه‌ای (Ahmadvand, 2014; Mirlotfi et al., 2017; Farahani & Ain Moghadam, 2012; Farahani & Rostamkhani, 2012; Firoozabadi

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

& Imani Jajarmi, 2012; Kouhestani, 2016) و میدانی نگارندگان، ۱۳۹۹

جدول ۳. مؤلفه‌ها و شاخص‌های تبیین‌کننده وضعیت دهستان رشتخوار از نظر توسعه روستایی.

ردیف	ابعاد	شاخص
۱	محیطی	دفع پسماندها، مخاطرات طبیعی، آلودگی هوا، بهداشت محیط
۲	کالبدی	دسترسی به حمل‌ونقل عمومی، کیفیت پیاده‌روها و معابر، کیفیت ساختمان‌ها
۳	اقتصادی	نرخ بیکاری، نوع اشتغال، میزان پس‌انداز خانوار
۴	اجتماعی	مشارکت، ماندگاری، امنیت اجتماعی
۵	نهادی	نهادهای مدنی، عدالت

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی، ۱۳۹۹

تبیین‌کننده وضعیت دهستان رشتخوار از نظر توسعه روستایی (جدول شماره ۵) از جامعه آماری مورد مطالعه انجام گردیده است. ضریب به‌دست‌آمده قابلیت اعتماد مطلوبی دارد که ضریب به‌دست‌آمده در این رابطه برای سؤالات مربوط به ابعاد مورد استفاده در تحقیق به شرح ذیل محاسبه شده است:

روایی پرسشنامه تهیه‌شده از طریق روایی صوری و محتوایی و با تأیید اساتید و کارشناسان متخصص انجام شد و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ با مطالعه مقدماتی در بین ۲۰ نفر برای سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران (جدول شماره ۴) و ۳۰ نفر برای مؤلفه‌های و شاخص‌های

جدول ۴. ضریب آلفای کرونباخ برای سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران.

ردیف	نام شاخص	تعداد گویه‌ها	آلفای کرونباخ
۱	اقتصادی	۵	۰/۸۷
۲	اجتماعی	۵	۰/۸۲
۳	محیطی	۵	۰/۷۷
۴	کالبدی - ساختاری	۵	۰/۹۱

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۵. ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌ها و شاخص‌های تعیین‌کننده وضعیت دهستان رشتخوار از نظر توسعه روستایی.

ردیف	نام شاخص	تعداد گویه‌ها	آلفای کرونباخ
۱	محیطی	۶	۰/۷۲
۲	کالبدی	۶	۰/۹۰
۳	اقتصادی	۶	۰/۸۵
۴	اجتماعی	۶	۰/۷۷
۵	نهادی	۶	۰/۷۰

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

گروهی مورد استفاده است. در مرحله اول، پاسخ‌دهندگان انتخاب شدند که کارشناسان مسائل روستا، پانل پاسخ‌دهندگان در این پژوهش را تشکیل دادند. در مرحله دوم، با طرح سؤال به صورت حضوری از کارشناسان خواسته شد تا شاخص‌ها و معیارهای توسعه روستاها را در ابعاد گوناگون در منطقه مورد مطالعه بیان کنند. در مرحله سوم، با توجه به مطالعات صورت گرفته و نظر کارشناسان پرسشنامه تحقیق آماده شد و به منظور بررسی به رؤیت کارشناسان رسید و بعد از تأیید، پرسشنامه تکثیر و در اختیار نمونه آماری قرار گرفت. در نهایت برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار Spss و Expert choice استفاده شد.

یافته‌ها

با توجه به پرسشنامه تکمیلی، یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که از تعداد پاسخ‌دهندگان تعداد ۸۱/۶۲ درصد (۲۸۰ نفر) را مردان و ۱۸/۳۸ درصد (۲۹ نفر) را زنان تشکیل داده‌اند. همچنین توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس سن، مورد بررسی قرار گرفت که، افراد در رده سنی ۴۵-۵۵ سال، بیشترین میزان از پاسخ‌دهندگان را به خود اختصاص داده‌اند (جدول شماره ۷).

جامعه آماری مورد مطالعه دهستان رشتخوار در شهرستان رشتخوار (خراسان رضوی) است. جمعیت و خانوار آن در سال ۱۳۹۵ به ترتیب ۱۷۰۵۴ نفر و ۸۲۳۶ خانوار بوده و بر آخرین تقسیمات سیاسی کشوری، شامل ۲۶ روستاست. در این پژوهش از نمونه‌گیری تصادفی استفاده شده است و با فرمول کوکران حجم نمونه تعیین شده است. حجم جامعه آماری $N=17054$ تعداد حجم نمونه $N=309$ برآورد شده است. بر اساس فرمول تخصیص متناسب تعداد حجم نمونه در هر روستا مشخص شد (جدول شماره ۶).

مدل‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره که اغلب مدل‌های تصمیم‌گیری چندهدفه نامیده می‌شوند، مجموعه از روش‌های هستند که به تصمیم‌گیرندگان اجازه می‌دهد تا با در نظر گرفتن مجموعه‌ای از معیارهای اغلب متضاد، به انتخاب، رتبه‌بندی، ترتیب یا توصیف مجموعه‌ای از گزینه‌ها در فرآیند تصمیم‌گیری بپردازند (Shafiee Sabet et al., 2015). از یک طرف، به منظور تحلیل نقش گسترده خواسته‌های خانوارهای روستایی از سطح ارائه تسهیلات توسط دهیاران از تکنیک کوپراس استفاده شد. از طرف دیگر، برای تحلیل وضعیت روستاها بر اساس میزان توسعه از روش ویکور استفاده شد. همچنین، برای تعیین شاخص‌های پژوهش از تکنیک دلفی استفاده شده که یکی از روش‌های کسب دانش

جدول ۶. حجم نمونه به تفکیک روستاها.

ردیف	نام روستا	جمعیت	تعداد خانوار	تعداد نمونه	ردیف	نام روستا	جمعیت	تعداد خانوار	تعداد نمونه
۱	فتح‌آباد	۲۸۳۲	۸۹۷	۳۰	۱۴	عشرت‌آباد	۲۲۹	۷۳	۱۰
۲	نوق	۱۷۵۸	۴۵۷	۲۰	۱۵	امین‌آباد	۲۹۵	۸۲	۱۰
۳	عبس‌آباد	۶۳۴	۲۰۵	۱۵	۱۶	خودآباد	۱۶۷	۴۰	۵
۴	حسین‌آباد	۶۳۳	۱۷۵	۱۵	۱۷	اسلام‌آباد	۲۰۳	۵۱	۵
۵	براکوه	۹۱۸	۲۶۵	۱۵	۱۸	صادق‌آباد	۶۷	۶۷	۱۰
۶	مهدی‌آباد	۱۶۱۵	۴۴۱	۲۰	۱۹	دستجرد	۲۰	۹	۲
۷	سعادت‌آباد	۲۳۰۸	۶۳۳	۲۵	۲۰	اندنجرد	۲۰۹	۶۲	۵
۸	زرغری	۶۳۶	۱۸۵	۱۵	۲۱	سرآسیاب	۲۵۰	۶۶	۵
۹	فاردق	۶۵۳	۱۸۷	۱۵	۲۲	آبینه	۲۵۸	۷۲	۱۰
۱۰	کریم‌آباد	۴۷۷	۱۰۵	۱۰	۲۳	بازه عاشقان	۲۳۸	۷۵	۱۰
۱۱	اکبرآباد نوده	۴۸۸	۱۵۴	۱۵	۲۴	جعفرآباد	۱۵	۷	۲
۱۲	روح‌آباد	۳۳۴	۱۰۸	۱۰	۲۵	قلندرآباد	۲۱۷	۶۱	۵
۱۳	قادرآباد	۶۳۳	۱۵۶	۱۵	۲۶	دریزعلیا	۳۷۱	۹۰	۱۰

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن، ۱۳۹۵.

جدول ۷. مشخصات جمعیتی جامعه آماری.

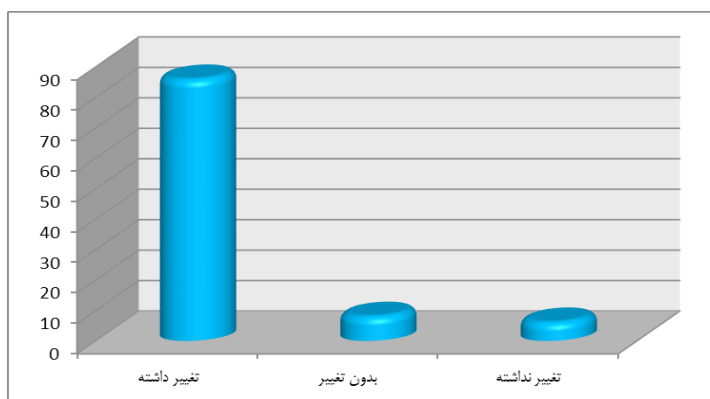
گروه سنی	درصد	تحصیلات	درصد
زیر ۱۸	-	زیر دیپلم	۱۱/۷۱
۱۸-۲۵	۳/۶۵	دیپلم	۳۷/۹۰
۲۵-۳۵	۱۸/۳۴	لیسانس	۲۶/۱۲
۳۵-۴۵	۴/۹۰	فوق لیسانس	۱۲/۷۴
۴۵-۵۵	۳۴/۳۶	دکتر	۱/۵۳
۵۵-۶۵	۳۰/۴۷	-	-
۶۵ به بالا	۸/۲۸	-	-
جمع	۱۰۰	جمع	۱۰۰

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹.

از طرف دیگر، بررسی وضعیت شاخص‌های مرتبط با تحلیل خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران نمونه نیز مؤید آن است که کیفیت مسکن با میانگین ۳/۹۷ و کم‌کسانی به خانواده‌های بی‌سرپرست از محل خودیاری محلی با میانگین ۳/۹۵ به ترتیب دارای بالاترین میانگین در سطح محدوده مورد مطالعه هستند و از سویی دیگر شاخص‌های ایجاد تشکلهای تولیدی در روستا و حفظ و نگهداری منابع آبی به ترتیب با میانگین (۳/۳، ۲۰/۱۵) دارای کمترین میانگین در محدوده مورد مطالعه هستند (جدول شماره ۸).

همچنین از کل ۳۰۹ خانوار مورد بررسی، ۸۵/۹ درصد از خانوارها خواسته‌هایشان چه از عملکرد دهیار و چه از نظر توسعه روستایی نسب به ۱۰ سال گذشته تغییر داشته است. در ۶/۱ درصد از خانوارهای مورد بررسی در این محدوده زمانی تغییر نداشته است که دلایل آن را عواملی همچون عدم حفظ محیط زیست روستا به منظور تداوم بخشیدن به حیات و بقایای منابع طبیعی، عدم برآورد و تنظیم بودجه سالیانه دهیاری، عدم تلاش در زمینه ارزش کالاهای اجتماعی، عدم پیگیری و مساعدت در زمینه ایجاد مؤسسات فرهنگی، خیریه و صندوق قرض الحسنه در روستا را ذکر کردند (تصویر شماره ۳).



تصویر ۳. فراوانی خانوارهای مورد بررسی به تفکیک چگونگی تغییر خواسته‌های آن‌ها از عملکرد دهیاران در مقایسه با ۱۰ سال گذشته. مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۸. وضعیت شاخص‌های تحلیل خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در محدوده مورد مطالعه.

ردیف	شاخص‌ها	فراوانی					ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین
		کم	خیلی کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد			
۱	کمک‌رسانی به خانواده‌های بی‌سرپرست از محل خودیاری محلی	۳/۴	۹	۷/۶	۴۹/۳	۳۰/۷	۲/۹۵	۱/۰۳۴	۰/۲۵۹
۲	کمک به درآمدزایی مناسب خانوارها	۷	۶/۸	۲۷/۶	۲۹	۲۹/۶	۳/۸۵	۱/۵۳۹	۰/۲۹۳
۳	کمک به پایدار بودن درآمد روستاییان	۹/۷	۱۵/۵	۴۹/۵	۱۹/۸	۵/۵	۳/۵۰	۱/۶۰۰	۰/۷۷
۴	ترویج و افزایش بازاریابی تولیدات روستایی	۱۰/۵	۱۶/۹	۴۵/۴	۲۰/۷	۶/۵	۳/۴۲	۱/۰۶۹	۰/۴۷
۵	کمک به امنیت شغلی روستاییان	۸/۸	۲۰/۱	۴۸/۴	۱۹/۱	۳/۶	۳/۶۰	۱/۴۱۲	۰/۳۰۲
۶	کمک به توسعه فعالیت‌ها و مشاغل کشاورزی	۴/۶	۱۱/۵	۴۸	۲۵/۵	۱۰/۴	۳/۴۷	۱/۲۰۰	۰/۲۹۷
۷	کمک به پیدایش نوآوری شغلی	۱۴/۶	۱۴/۴	۳۱	۱۸/۹	۲۱/۱	۳/۲۰	۱/۳۱۸	۰/۴۱۵
۸	تلاش در جلب رضایت دولت در زمینه اشتغال‌زایی	۶/۸	۷/۳	۱۲/۷	۴۰	۳۲/۲	۳/۸۶	۱/۱۵۹	۰/۳۰۰
۹	کمک به بهبود و گسترش صنعت در روستا	۱۶/۶	۲۷/۶	۲۹/۳	۱۹/۴	۷	۳/۱۵	۱/۱۶۰	۰/۴۲۴
۱۰	کمک به استفاده از ابزارآلات جدید برای توسعه کشاورزی	۱۰/۱	۱۴/۴	۱۴/۱	۳۳/۸	۲۷/۶	۳/۵۴	۱/۳۰۴	۰/۳۶۹
۱۱	ایجاد تشکلهای تولیدی در روستا	۵۰/۱	۲۳/۹	۸/۵	۹	۸/۵	۳/۱۵	۱/۷۸۶	۰/۶۴۱
۱۲	کمک به متنوع کردن منابع درآمدی خانوار	۳/۴	۱۲/۴	۳۰/۷	۱۸	۳۵/۵	۳/۷۰	۱/۱۷۳	۰/۳۱۷
۱۳	مشارکت	۱۱/۳	۲۱/۷	۱۸/۶	۳۰/۱	۳/۱۸	۳/۲۳	۱/۴۶۵	۰/۳۹۹
۱۴	اعتماد متقابل	۱۳	۱۹/۷	۱۹/۷	۲۴/۸	۲۲/۸	۳/۲۵	۱/۳۴۹	۰/۴۱۵
۱۵	ماندگاری	۳/۱	۱۲/۱	۱۷/۵	۴۳/۱	۲۴/۲	۳/۲۳	۱/۰۵۴	۰/۲۸۲
۱۶	همکاری با دهیار	۹/۹	۹/۶	۴۰	۱۵/۸	۲۴/۸	۳/۳۶	۱/۲۳۰	۰/۳۶۶
۱۷	رضایت از خدمات ارتباطی	۱۴/۶	۱۴/۴	۳۱	۱۸/۹	۲۱/۱	۳/۱۷	۰/۴۰۱	۰/۴۱۱
۱۸	رضایت از کیفیت زندگی	۸/۷	۲۰/۱	۴۹/۹	۱۶/۸	۴/۵	۳/۵۷	۱/۸۹۱	۰/۶۶
۱۹	ایجاد تنوع در مقاطع تحصیلی در سطح روستا	۱۲/۴	۱۴/۴	۲۸/۵	۲۹	۱۵/۸	۳/۵۵	۱/۳۹۰	۰/۵۴۵
۲۰	حفظ اراضی کشاورزی در برابر تغییر کاربری	۱۰/۱	۱۴/۴	۱۴/۱	۳۳/۸	۲۷/۶	۳/۵۳	۱/۶۲۱	۰/۳۶۲
۲۱	متنوع زیستن	۱۰/۴	۱۹/۲	۳۲/۱	۲۵/۶	۱۲/۷	۳/۶۵	۱/۱۶۸	۰/۳۹۳
۲۲	سهولت دسترسی به زمین	۱۴/۹	۱۶/۶	۱۶/۹	۲۴/۲	۳۷/۳	۳/۳۲	۱/۴۱۴	۰/۴۲۵

ادامه جدول ۸. وضعیت شاخص‌های تحلیل خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در محدوده مورد مطالعه.

ردیف	شاخص‌ها	فراوانی					میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات
		کم	خیلی کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد			
۲۳	حفظ و نگهداری منابع آبی	۲۱/۷	۲۸/۷	۲۲	۱۳/۵	۱۴/۱	۳/۲۰	۱/۳۲۹	۰/۴۹۲
۲۴	کیفیت مسکن	۱۲/۷	۱۱/۳	۱۲/۷	۳۶/۱	۲۷/۳	۳/۹۷	۰/۳۰۱	۰/۲۹۲
۲۵	سهولت رفت‌وآمد	۷/۳	۶/۸	۸/۷	۴۳/۴	۳۳/۸	۳/۹۱	۱/۵۱۲	۰/۲۹۱
۲۶	کیفیت معابر	۱۴/۹	۱۵/۵	۱۵/۲	۳۵/۵	۱۸/۹	۳/۶۰	۱/۳۳۸	۰/۴۰۷
۲۷	زیباسازی معابر	۱۴/۹	۱۵/۵	۱۵/۲	۳۵/۵	۱۸/۹	۳/۷۳	۰/۷۸۹	۰/۴۰۸
۲۸	مکان‌یابی گورستان و امکان توسعه آن	۱۴/۴	۲۴/۵	۱۱	۳۴/۹	۱۵/۲	۳/۱۲	۱/۳۸۱	۰/۴۳۲
۲۹	وجود تناسب بین جمعیت و کاربری‌ها	۷/۳	۶/۸	۸/۷	۴۳/۴	۳۳/۸	۳/۹۰	۱/۱۶۱	۰/۲۹۷
۳۰	وضعیت بهداشت معابر	۷	۷/۶	۱۳/۸	۳۶/۹	۳۴/۶	۳/۸۹	۱/۲۳۱	۰/۲۹۱

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

سطح تسهیلات توسط دهیاران در بین روستاهای این دهستان داراست و روستای مهدی‌آباد با NJ برابر با ۹۸/۹۵ در رتبه دوم قرار دارد (جدول شماره ۱۰).

از طرف دیگر، بررسی وضعیت شاخص‌های مرتبط با توسعه روستاییان در خانوارهای نمونه نیز مؤید آن است که کیفیت ساختمان‌ها و دسترسی به حمل‌ونقل عمومی با میانگین (۳/۹۶)، (۳/۹۳) به ترتیب دارای بالاترین میانگین در سطح محدوده مورد مطالعه هستند و از سویی دیگر شاخص‌های آلودگی هوا و نهادهای مدنی به ترتیب با میانگین (۳/۴۰) و (۳/۴۲) دارای کمترین میانگین در محدوده مورد مطالعه هستند (جدول شماره ۱۱).

از سویی دیگر، نتایج حاصل از مقایسه زوجی شاخص‌های مختلف مرتبط با مطلوبیت توسعه روستایی در روستاهای مورد مطالعه نشان می‌دهد شاخص‌های کیفیت ساختمان‌ها، نرخ اشتغال و دسترسی به حمل‌ونقل عمومی با ضرایب ۰/۰۹۴، ۰/۰۸۶ و ۰/۰۸۳ دارای بیشترین درجه اهمیت هستند (جدول شماره ۱۲).

برای بررسی وضعیت سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در دهستان رشتخوار، از تکنیک کوپراس استفاده است. بدین منظور، ابتدا شاخص‌های سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران با استفاده از روش آنتروپی شانون موردسنجش و وزن‌دهی قرار گرفتند. روش آنتروپی شانون یکی از روش‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه برای محاسبه وزن معیارها است. در نهایت با استفاده از تکنیک کوپراس وضعیت سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در روستاهای دهستان رشتخوار با استفاده از این شاخص مشخص شد (جدول شماره ۷). در این میان، یافته‌های تحقیق مؤید آن است که شاخص کالبدی - ساختاری با استفاده از تکنیک شانون بیشترین امتیاز (۰/۹۶۳۳) و شاخص محیطی کمترین امتیاز (۰/۷۵۴۲) را به خود اختصاص داده‌اند (جدول شماره ۹).

در مدل کوپراس، گزینه‌ای که بهترین وضعیت را به لحاظ معیارها داشته باشد، با بالاترین درجه اهمیت NJ مشخص می‌شوند که برابر با ۱۰۰ درصد است؛ بر این اساس روستای فتح‌آباد با NJ برابر با ۱۰۰ بهترین وضعیت را از لحاظ ۴ شاخص پژوهش در زمینه گستره خواسته‌های خانوارهای روستایی از ارائه

جدول ۹. وزن شاخص‌های سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران با استفاده از روش آنتروپی شانون.

ردیف	مؤلفه	وزن مؤلفه	Z
۱	اقتصادی	۰/۹۲۲۶	+
۲	اجتماعی	۰/۸۸۳۲	+
۳	محیطی	۰/۷۵۴۲	+
۴	کالبدی - ساختاری	۰/۹۶۳۳	+

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۱۰. نتایج ارزیابی مدل کوپراس.

رتبه	Nj	Qj	-Sj	+Sj	گزینه‌ها	رتبه	Nj	Qj	-Sj	+Sj	گزینه‌ها
۱۲	۷۶/۸۰	۰/۶۸۴۲	۰/۳۲۵۸	۰/۶۹۸۷	عشرت آباد	۱	۱۰۰	۰/۸۲۲۵	۰/۲۹۹۲	۰/۷۶۶۶	فتح آباد
۱۳	۷۴/۵۸	۰/۶۵۷۶	۰/۵۹۲	۰/۶۸۱۲	امین آباد	۹	۸۴/۲۱	۰/۷۴۱۵	۰/۲۱۴۷	۰/۷۴۶۴	نوق
۱۶	۶۹/۴۵	۰/۶۱۹۰	۰/۵۳۲	۰/۶۲۳۹	خودآباد	۴	۹۰/۹۲	۰/۷۹۸۲	۰/۲۶۱۴	۰/۸۷۳۸	عبس آباد
۱۷	۶۸/۵۲	۰/۶۱۸۶	۰/۵۲۰	۰/۶۱۵۰	اسلام آباد	۵	۹۰/۸۹	۰/۷۸۴۱	۰/۲۵۷۹	۰/۸۵۹۲	حسین آباد
۱۸	۶۷/۴۲	۰/۶۱۷۴	۰/۵۱۰	۰/۶۰۶۳	صادق آباد	۶	۸۹/۷۸	۰/۷۷۸۶	۰/۲۳۴۲	۰/۸۱۲۵	براکوه
۱۹	۶۲/۱۲	۰/۷۲۰	۰/۴۷۰	۰/۵۸۷۸	دستجرد	۲	۹۷/۹۵	۰/۸۲۱۲	۰/۲۸۹۰	۰/۹۶۵۲	مهدی آباد
۲۰	۶۰/۲۰	۰/۶۵۱	۰/۴۵۳	۰/۵۷۲۲	اندنجرد	۳	۹۷/۹۳	۰/۸۲۰۱	۰/۲۷۴۵	۰/۹۵۴۷	سعادت آباد
۲۱	۵۸/۲۶	۰/۶۳۷	۰/۴۱۲	۰/۵۵۳۵	سرآسیاب	۷	۸۷/۴۷	۰/۷۶۲۵	۰/۲۳۲۸	۰/۸۰۳۴	زرغری
۲۲	۵۷/۳۳	۰/۶۰۵	۰/۳۴۸	۰/۵۴۱۶	آبئیه	۸	۸۶/۳۸	۰/۷۵۹۲	۰/۲۲۶۹	۰/۷۷۶۹	فاردق
۲۳	۵۵/۴۱	۰/۵۸۳	۰/۳۳۱	۰/۵۳۲۰	بازره عاشقان	۱۰	۸۱/۶۶	۰/۷۳۶۰	۰/۳۴۰۲	۰/۷۵۹۸	کریم آباد
۲۴	۵۴/۷۸	۰/۵۷۰۲	۰/۳۱۱	۰/۵۲۳۱	جعفرآباد	۱۱	۷۸/۹۷	۰/۷۰۲۶	۰/۷۴۹	۰/۷۳۳۱	اکبرآباد نوده
۲۵	۵۲/۹۶	۰/۵۴۷	۰/۳۰۲	۰/۵۱۷۹	قلندرآباد	۱۴	۷۳/۷۲	۰/۷۸۲	۰/۶۹۸	۰/۶۵۴۲	روح آباد
۲۶	۴۹/۶۰	۰/۵۵۲۸	۰/۲۹۸	۰/۵۰۲۹	دریزعلیا	۱۵	۷۰/۸۳	۰/۶۸۴۸	۰/۶۲۸	۰/۶۴۱۴	قادرآباد

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۱۱. وضعیت شاخص‌های توسعه روستایی در محدوده مورد مطالعه.

ردیف	شاخص‌ها	فراوانی				میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات
		کم	خیلی کم	متوسط	زیاد			
۱	دفع پسماندها	۱۰/۹	۱۲/۲	۴۰/۳	۲۳/۶	۱۴	۳/۸۸	۰/۲۹۷
۲	مخاطرات طبیعی	۹/۸	۱۷/۴	۴۱/۶	۲۰/۳	۱۰/۹	۳/۶۹	۰/۳۶۹
۳	آلودگی هوا	۱۰	۱۹	۳۵/۵	۱۹/۱	۱۶/۴	۳/۴۰	۰/۳۹۹
۴	بهداشت محیط	۱۷	۱۹/۹	۳۹/۸	۲۰	۳/۳	۳/۶۴	۰/۳۹۳
۵	دسترسی به حمل و نقل عمومی	۱۰	۱۵/۱	۳۴/۷	۲۵/۲	۵	۳/۹۳	۰/۲۹۱
۶	کیفیت پیاده‌روها و معابر	۸/۹	۱۴/۱	۴۷/۶	۲۶/۴	۳	۳/۷۰	۰/۳۶۲
۷	کیفیت ساختمان‌ها	۹/۷	۱۲/۶	۵۱/۵	۱۹/۱	۷/۱	۳/۹۶	۰/۴۰۷
۸	نرخ بیکاری	۱۲	۱۷	۳۶/۷	۲۵/۲	۹/۱	۳/۸۵	۰/۴۲۲
۹	نرخ اشتغال	۹/۵	۱۱/۳	۴۹	۲۳	۷/۲	۳/۹۰	۰/۴۲۴
۱۰	میزان پس انداز خانوار	۱۱/۱	۲۳/۲	۳۴/۹	۲۲/۷	۸/۱	۳/۸۰	۰/۲۵۹
۱۱	مشارکت	۱۴/۵	۱۶/۳	۴۰	۱۹/۳	۹/۹	۳/۶۷	۰/۳۱۷
۱۲	ماندگاری	۱۷/۹	۱۰/۹	۴۱/۱	۲۰/۸	۹/۳	۳/۷۵	۰/۴۲۵
۱۳	امنیت اجتماعی	۱۹	۲۳/۷	۳۳/۳	۱۴/۱	۹/۹	۳/۵۴	۰/۴۹۲
۱۴	نهادهای مدنی	۱۸/۳	۲۵/۴	۲۹/۹	۱۸/۱	۸/۳	۳/۴۲	۰/۲۸۲
۱۵	عدالت	۱۰/۵	۱۵/۱	۴۰	۲۴/۲	۱۰/۲	۳/۵۰	۰/۴۱۵

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۱۲. وزن حاصل از مقایسه زوجی شاخص‌های مطرح در تعیین سطح مطلوبیت توسعه روستایی.

مقادیر	موارد
۰/۰۶۰	دفع پسماندها
۰/۰۵۸	مخاطرات طبیعی
۰/۰۴۳	آلودگی هوا
۰/۵۰	بهداشت محیط
۰/۰۸۳	دسترسی به حمل‌ونقل عمومی
۰/۰۸۰	کیفیت پیاده‌روها و معابر
۰/۰۹۴	کیفیت ساختمان‌ها
۰/۰۷۷	نرخ بیکاری
۰/۰۸۶	نرخ اشتغال
۰/۰۶۵	میزان پس‌انداز خانوار
۰/۰۷۰	مشارکت
۰/۰۶۸	ماندگاری
۰/۰۴۵	امنیت اجتماعی
۰/۰۴۰	نهادهای مدنی
۰/۰۳۵	عدالت

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

میانگین سطح توسعه (۳/۹۱) به دست آمد (جدول شماره ۱۳). همچنین، با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای (T-test)، با سطح اطمینان ۹۹ درصد و سطح معنی‌داری و کمتر از ۰/۰۱ معنی‌داری شاخص‌های سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران و توسعه روستایی در محدوده مورد مطالعه مورد تأیید قرار گرفت (جدول شماره ۱۴).

در ادامه برای بررسی سؤال دوم «بیشترین اثرگذاری عوامل مطالعه شده مربوط به کدام عامل است؟» از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شده است. نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه (One-way Anova) نشان می‌دهد که میانگین واریانس‌ها بین گروه‌ها بیشتر از میانگین درون گروه‌ها است و از آنجا که p-value کوچک‌تر از ۰/۰۰۱ به دست آمده است، با سطح اطمینان ۹۹ درصد، اختلاف معناداری بین شدت تأثیرگذاری عوامل مختلف مطرح در بررسی خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در روند بهبود توسعه روستایی وجود دارد (جدول شماره ۱۵). در همین راستا، نتایج حاصل از این آزمون نشان می‌دهد که «تأثیر عامل کالبدی - فیزیکی» با ضریب ۰/۷۲۳، «اقتصادی» با ضریب ۰/۶۵۰ بیشترین تأثیر یا اهمیت را در بررسی خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در روند بهبود توسعه روستایی در محدوده مورد مطالعه (تصویر شماره ۵).

بررسی چگونگی پراکنش روستاهای مورد مطالعه به تفکیک سطح مطلوبیت از نظر توسعه روستایی مؤید آن است که روستاهایی با سطح توسعه مناسب عمدتاً در قسمت‌های شمالی یا مرکزی این دهستان واقع هستند. بررسی وضعیت عوامل مؤثر بر سطح مطلوب توسعه در روستاهای مورد مطالعه نشان می‌دهد که روستای فتح‌آباد به دلیل کارکرد مناسب دهیاران در ابعاد (محیطی، کالبدی، اقتصادی، اجتماعی و نهادی) از بالاترین سطح توسعه و روستای قادرآباد به دلیل کارکرد نامناسب دهیاران در این ابعاد ذکر شده از پایین‌ترین سطح توسعه در بین روستاهای مورد مطالعه برخوردار هستند (تصویر شماره ۴).

به منظور سنجش و تحلیل شاخص‌های سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران، میانگین ۴ شاخص پژوهش مورد بررسی قرار گرفت که با توجه به طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای، عدد ۳ به‌عنوان حد وسط یا ممتنع و بیشتر از عدد ۳ مطلوب خواهد بود. یافته‌های تحقیق مؤید آن است که پس از سنجش و به دست آوردن میانگین ۴ مؤلفه مربوط به سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران (اقتصادی، اجتماعی، محیطی و کالبدی - ساختاری) و با توجه به اینکه میانگین همه شاخص‌ها بالاتر از حد متوسط ارزیابی شدند که در نهایت میانگین سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران عدد (۳/۶۹) و با توجه به شاخص سطح توسعه روستایی،



تصویر ۴. پراکنش روستاها به تفکیک سطح مطلوبیت توسعه از دهیاران مبتنی بر خواسته‌های خانوارهای روستایی. فصلنامه پژوهش‌های روستایی. مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۱۳. میانگین و انحراف معیار شاخص‌های سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران و شاخص‌های توسعه روستایی.

ردیف	ابعاد	میانگین	انحراف معیار
۱	گستره خواسته‌ها خانوارهای روستایی	۳/۶۹	۱/۱۲
۲	توسعه روستایی	۳/۹۱	۱/۳۳

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۱۴. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای مؤلفه‌های پژوهش.

مؤلفه	مطلوب عددی مورد آزمون = ۳			فاصله اطمینان ۹۵ درصد	
	آزمون t	معناداری	تفاوت میانگین	حد بالا	حد پایین
گستره خواسته‌های خانوارهای روستایی	۱۵/۹۶	۰/۰۰۰	۰/۷۴۱	۰/۹۲۲۷	۰/۸۱۰۲
توسعه روستایی	۱۲/۰۸	۰/۰۰۰	۰/۵۶۲	۰/۶۴۰۵	۰/۵۴۶۳

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

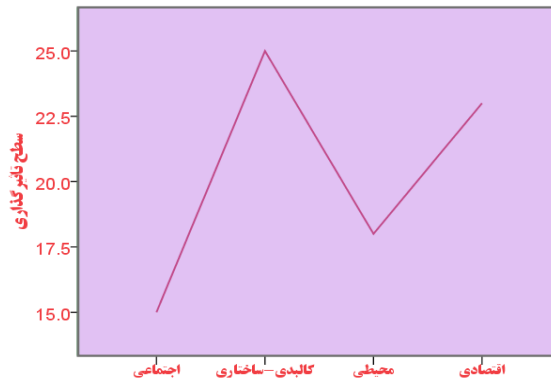
مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۱۵. مقایسه میانگین خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران در فرایند توسعه روستایی در محدود مورد مطالعه.

سطح تأثیرگذاری	جمع محذورات	درجه آزادی (df)	میانگین مجذورات	f	سطح معناداری (sig)
بین گروه‌ها	۳۰/۶۴۰	۳	۵/۲۰۰	۱/۴۰۰	۰/۰۰۰
درون گروه‌ها	۹/۲۱۰	۱۴۲۰	۰/۰۰۵		
کل	۳۹/۸۵۰	۱۴۲۳			

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹



تصویر ۵. مقایسه عوامل مؤثر در بررسی خواسته‌های خانوارهای روستایی از دهیاران در روند بهبود توسعه روستایی در فصلنامه پژوهش‌های روستایی محدوده مورد مطالعه. مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

دهیاران و سطح توسعه در روستاها ۰/۷۲ به دست آمد. که با توجه به مقادیر حاصل، با سطح اطمینان ۹۹ درصد می‌توان گفت که رابطه قوی، مثبت و مستقیمی وجود دارد (جدول شماره ۱۶). بر این اساس، می‌توان اظهار کرد که، هر چه گستره خواسته‌های خانوارهای روستایی از ارائه سطح تسهیلات از دهیاران بیشتر باشد، روند بهبود توسعه در روستاها افزایش می‌یابد.

همچنین برای بررسی سؤال سوم پژوهش «چه رابطه‌ای بین سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران و توسعه روستایی در محدوده مورد مطالعه وجود دارد»، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج تحقیق مؤید آن است که بین این دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. به گونه‌ای که ضریب همبستگی بین سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد

جدول ۱۶. همبستگی رابطه بین گستره خواسته‌های خانوارهای روستایی از ارائه سطح تسهیلات توسط دهیاران و توسعه روستایی.

مقادیر	موارد
۰/۷۲	ضریب همبستگی
۰/۰۰۰	سطح معناداری
۳۰۹	تعداد خانوارهای مورد مطالعه

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

بحث و نتیجه‌گیری

به میان می‌آید اما به واسط نبود برنامه مشخص و استراتژیک توسعه در کشور در برنامه‌های کلان عمرانی، توجه کافی و لازم به روستاها پیوسته مورد غفلت بوده است در همین ارتباط گرایش به نوین‌سازی و رویکردهایی به اصطلاح مدرنیستی به روندهای عمران و پیشرفت از علل این غفلت بوده است. لذا مدیریت‌های محلی مثل دهیاری‌ها در روستا ضرورت پیدا می‌کند. در این میان، سطح خواسته‌های انسان که، همیشه برای رسیدن به این خواسته‌ها در تلاش بوده است در راستای روند بهبود توسعه روستایی مطرح بوده و می‌شود. لذا، پژوهش حاضر به تحلیل سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران در روند بهبود توسعه روستایی پرداخته است. یافته‌های پژوهش حاضر از حیث این نکته که خواسته‌های روستاییان از عملکرد

توسعه پدیده‌های پیچیده و چندبعدی است و تنها زمانی می‌توان آن را درک کرد که به‌طور همزمان جنبه‌های مختلف آن مدنظر قرار گیرد. توسعه از این بابت مفهومی چندبعدی است که مستلزم تغییرهای اساسی در ساخت اقتصادی - اجتماعی، نگرش مردم و نهادهای محلی، کاهش نابرابری و کاستن از فقر است. امروزه برنامه‌ریزی در توسعه روستایی مؤلفه‌های مختلف مدیریتی، محیطی، اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و غیره را در برمی‌گیرد. در این زمینه یکی از مهم‌ترین ارکان‌های مؤلفه‌های مدیریتی به‌ویژه مدیریت مشارکتی است. با این دیدگاه هر چند از اهمیت توسعه روستایی در فرآیند توسعه ملی سخن

در نتیجه سبک خواسته‌های آن‌ها از توسعه متفاوت‌تر شده است مدیران روستایی باید حداکثر تلاش خود (با توجه به اختیاراتی که دارند) را انجام دهند تا خواسته‌های آن‌ها را رفع کنند.

اشتغال و کارآفرینی یکی از عواملی مهم در سطح روستاها از گذشته تا کنون مطرح بوده و هست از این رو برخی از روستاهای دهستان رشتخوار مثل روح آباد و قادرآباد از سطح توسعه بسیار پائینی در سطح دهستان برخوردار هستند اگر مدیران روستایی با تلاش در زمینه جلب حمایت دولت برای ایجاد اشتغال بکنند جمعیت در این روستاها ماندگار می‌شود و از مهاجرت روستاییان جلوگیری می‌کند.

با توجه به اینکه از نظر روان‌شناسی این موضوع (مبنی بر اینکه فردی اگر به خود ایمان داشته باشد که می‌تواند کاری را انجام دهد چه در زمینه اشتغال‌زایی و چه در زمینه کارآفرینی) ثابت شده است تقویت این موضوع یعنی خودباوری در روستاییان به خصوص در نیروی جوان روستایی، از طریق ایجاد تشکلهای و انجمن‌ها در سطح روستا از طریق دهیار باعث توسعه روستایی شده است.

تشکیل جلسات و انجمن‌هایی از طریق روحانی روستاها، باعث می‌شود که روستاییان خواسته‌های خود را در این جلسات مطرح کنند و دهیار در جهت رفع آن‌ها بکوشد و نتیجه آن می‌تواند توسعه روستاها را در برداشته باشد.

تشکر و قدردانی

بنا به اظهار نویسنده مسئول، مقاله حامی مالی نداشته است.

دهیار در بهبود توسعه روستایی تأکید دارد و همچنین فرضیه پژوهش که عبارت است از بین سطح خواسته‌های خانوارهای روستاییان از عملکرد دهیاران و توسعه روستایی ارتباط معنادار وجود دارد، با یافته‌های پژوهشی میرلطفی و همکاران (۲۰۱۷) است در منطقه سیستان مطابقت دارد. در نهایت یافته‌ها مؤید این نکته است که بهبود شاخص‌های خواسته‌های خانوارهای روستایی توسط دهیاران از طریق بهبود ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های نهفته در روستا در فرآیند توسعه برای روستاهای مورد مطالعه مؤثر است. که جهت تأثیر این دو مقوله (خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران و توسعه روستایی) مثبت است. به این معنا که، هرچه میزان توجه به خواسته‌های خانوارهای روستایی توسط دهیاران افزایش یابد در نتیجه فرآیند توسعه در روستا افزایش می‌یابد. در تحقیق حاضر، آشکار شد مهم‌ترین خواسته‌های روستاییان از عملکرد دهیاران در روند بهبود توسعه روستایی ابعادی همچون محیطی، اقتصادی، کالبدی - ساختاری و اجتماعی هستند. به سخن دیگر، همان‌طور که یافته‌های آزمون واریانس یک‌طرفه نشان داده است بعد کالبدی - ساختاری بیشترین تأثیر یا اهمیت را در خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران داشته است. همچنین شاخص کیفیت ساختمان‌ها و نرخ اشتغال از بالاترین رتبه در بین شاخص‌های توسعه روستایی برخوردار هستند. در تحقیق حاضر آشکار شد که، نتایج حاصل از پراکنش روستاها (پراکنش روستاها از لحاظ توسعه) و مدل کوپراس (رتبه‌بندی روستاها از نظر شاخص‌های سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران) کاملاً باهم مطابقت دارد و روستای فتح‌آباد هم از لحاظ شاخص‌های سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران و هم از نظر شاخص‌های توسعه روستایی در رتبه اول قرار گرفته است. به سخنی دیگر، یافته‌های تحقیق مؤید آن است میانگین سطح خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران عدد (۳/۶۹) و با توجه به شاخص سطح توسعه روستایی، میانگین سطح توسعه (۳/۹۱) به دست آمد. همچنین، با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای (T-test)، با سطح اطمینان ۹۹ درصد و سطح معنی‌داری و کمتر از ۰/۰۱ معنی‌داری شاخص‌های گسترده خواسته‌های خانوارهای روستایی از ارائه سطح تسهیلات توسط دهیاران و توسعه روستایی در محدوده مورد مطالعه مورد تأیید قرار گرفت.

به هر حال بر اساس جمع‌بندی نتایج حاصل از پرسشنامه خانوار، توجه به موارد زیر در جهت رفع خواسته‌های خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاران و بهبود توسعه روستایی دهستان رشتخوار ضروری است:

با توجه به پیشرفت عوامل ارتباطی (اینترنت در روستاها، پیوندهای شهری و روستایی بخصوص روستاهایی که در مجاورت کلان‌شهرها قرار دارند) سبک زندگی روستاییان عوض شده است

References

- Azkiya, M., Ghaffari, Gh. (2009). Rural Development with Emphasis on Rural Society of Iran, First Edition, Ney Publishing.
- Ahmadvand, M. (2014). The effect of donations on sustainable rural development in Boyer-Ahmad city, Quarterly Journal of Rural and Development, Volume 17, Number 3, pp. 23-42.
- Biabani, Gh.H., Hadianfar, K. (2008). Human Capital Migration, Global Citizen, Population Quarterly, Nos. 65 and 66, pp. 49-64.
- Barrios, E. (2008). Infrastructure & rural development: household perceptions of rural development .progress in planning Vol.vo, No.1 : 1-44
- Chandara Shekara, P. (2001). private Extension in inaiia: Mythe, Realities, Apprehension and Approaches, National Institute of Agricultural Extension Management.
- Cooper, A.W., & Graham, D.L. (2001). Competencies needed to be successful county supervisors, from <http://joe.Org/> 2010 february / rb. Htm1
- Darban Astaneh, A., Allahpanah, M., Badri, S. A. (2016). Investigating the Effect of Rural Cooperatives in Improving Services to Rural Areas from the Perspective of People and Local Managers, Case Study: Dashtsar Rural Cooperatives, Amol and Development, Volume 19, Number 1, pp. 115-140.
- Daneshpour, H., Sepehri Moghadam, M., Charkhchian, M. (2009). Explaining the model of dependence on place and examining its various elements and dimensions, Journal of Fine Arts - Architecture and Urban Planning, No. 38, pp. 37-48.
- Farahani, H., Ain Moghadam, F. (2012). Evaluating the performance and efficiency of Islamic villages and councils in the process of rural development management (Case study: South Saroud village in Boyerahmad city), Geographical perspective (Human Studies), Volume 7, Number 18, pp. 118-127.
- Farahani, H., Rostamkhani, A. (2012). Study and evaluation of the role of villages on quality of life in rural areas (Case study: Karsaf village, Khodabandeh city), Urban Management, No. 30, pp. 195-206.
- Firoozabadi, S. A., Imani Jajarmi, H. (2012). The state of villagers' satisfaction and related factors of rural performance (Case study: villages of Qazvin province), Rural Research Quarterly, Volume 3, Number 1, pp. 61-91.
- Harsh, M., Mbatia, P., & Shrum, W. (2010). Accountability and inaction ngos and resource loding in deveopment, deveopment and change, 41(2): 253-278.
- Hearn, J. (2007). African ngos: the new compradors? Development and change, 38(6): 1095-1110.
- Higgins, B. D., & Savoie, J. (1997). Regional Development, Theories and Their application.
- Isrds. (2000). The Integrated Sustainable rural Development Strategy November.2000
- Khajeh Shahkoobi, A., Souri, F., Mahdavi, Sh. (2012). Factors Affecting Villagers' Satisfaction with Dehyaran Performance, Case Study: Konani Ward of Koohdasht County, Quarterly Journal of Village and Development, Volume 15, Number 1, pp. 23-41.
- Kouhestani, H. A., Ahanchian, M. R., Mousavi, A. A. (2000). Man in Management, Shiveh Publishing.
- Kouhestani, H. (2016). measuring the satisfaction of rural households with the performance of rural areas and the factors affecting it in the central part of Hamadan city, Journal of Geography and Planning, Volume 20, Number 58, pp. 221-235.
- Khorasan Razavi Governorate. (2011). The latest situation of national divisions in Rashtkhar district, Mashhad: Khorasan Razavi Governorate.
- Liang, T. C., Peng, S. H. (2017). Using Analytic Hierarchy Process to Examine the Success Factors of Autonomous Landscape Development in Rural Communities, Sustainability. Volume 9, Issue 5, pp 1- 17.
- Liu, C., Wang, F., Gao, X., & Smith, H. (2021). Exploring Solutions to Improve the Evaluation of Development of Rural Villages: A Case Study of the Application of the Evaluation for the Construction of Beautiful Villages (ECBV) in a Village in South China. Sustainability, 13(2), 685.
- Mahdavi, M., Najafi Kani, A. A. (2005). Dehyari, Other Experiences in Rural Management of Iran, Geographical Research Quarterly, No. 53, pp. 21-39.
- Mir Lotfi, M. R., Alavizadeh, S. A. M., Bandani, M., Sheibani Shad, A., Kaman Baz, M. (2017). Analysis of the relationship between villagers' expectations and rural development, Case study: Villages of Sistan region, Quarterly Journal of Geography and Development, No. 49, pp. 143-162.
- Mohammadi, S. (2010). Evaluation of rural performance in rural development using CAF model, Case study: Dehloran Township, Master Thesis in Rural Planning, Tehran, Faculty of Geography, University of Tehran.
- Mohammadi, S., Moradi, E., Hosseini, Sh. (2020). Identification and analysis of urban creep effects on the development of surrounding rural areas (Case study: villages around the city of Marivan), Journal of Applied Research in Geographical Sciences, Volume 20, Number 56, p. 55-74.
- Nair, P. (2011). Evolution of the relationship between the state and non-government organization: a south asian perspective, public administration and development, 31(4): 252-261.
- Olson, J. M., Rose, N. J., & Zanna, M. P. (1996). Expectancies. In: Higgins, e. t. and kuglanski, a.w (eds), social psychology: hand book of basic principles. New York: Guilford.
- Papzan, A., Ali Beigi, A. H. (2006). Analysis of the expectations of the villagers of Kermanshah from the Islamic Council of the village, Quarterly Journal of Village and Development, Volume 9, Number 4, pp. 37-53.
- Pártlová, P. (2021, January). Influence and Intensity of Exogenous Factors on the Development and Stability of Rural Areas. In SHS Web of Conferences (Vol. 90, p. 01014). EDP Sciences
- Rezvani, M. R., Mansoorian, H. (2008). Measuring quality of life; Investigation of concepts, indicators, models and presenta-

- tion of proposed models for rural areas, *Quarterly Journal of Rural and Development*, Volume 11, Number 3, pp. 1-26.
- Rezvani, M. R. (2004). *An Introduction to Rural Development Planning in Iran*, First Edition, Tehran, Qoms Publishing.
- Rezvani, M. R., Mohammadi, S., Piri, S. (2013). Evaluation of rural performance using general evaluation framework model (CAF), Case study: Dehloran township, *Journal of Human Geography Research*, Volume 45, Number 1, pp. 199-216.
- Rokanuddin Eftekhari, A., Aghayari, M. (2007). Sustainability Leveling of Rural Development, Case Study: Hir Section, *Journal of Geographical Research*, Volume 39, Number 61, pp. 31-44.
- Richard, A. M. (2009). Mediating dilemmas: local ngos and rural development in neoliberal mexico, *plar: political and legal anthropology review*, 32(2): 166-194.
- Shaffer, R. (1989). *Community Economics*. USA: Iowa State University Press
- Shafiee Sabet, N., Dosti, B., Ghorbani, M. (2015). Assessing the Vulnerability of Rural Settlements to Drought Phenomena Using Coopras Multi-Index Decision Model (Case Study: Delfan County), *Quarterly Journal of Natural Geography*, Volume 9, Number 31, pp. 119-135.
- Swain, S. K. (2021). Impact of Rural Housing Programs on Infrastructural Development of Rural Poor-A Case Study of Kalahandi District of Odisha. *International Journal of Recent Advances in Multidisciplinary Topics*, 2(2), 49-54.
- Saeedi, A. (2002). *Encyclopedia of Rural and Urban Management (Globalization and Rural)*. Tehran: Organization of Municipalities and Villages of the whole country.
- Taban, M., Pourjafar, M. R., Pourmand, H. A. (2012). Identity and place, an emerging approach to identity, *Journal of City Identity*, No. 10, Year 6, pp. 79-90.
- Talib, M. (1997). *Rural Management in Iran*, Tehran, University of Tehran, First Edition.
- Thomas - Slayter, B. (2009). participatory approaches to community change: building cooperation through dialogue and negotiation using participatory rural appraisal, in: *handbook on building cultures of peace*, springer, new york , pp 33-348.
- Valizadeh, A. (1996). *Management and Development, Housing and Revolution Quarterly*, Nos. 73 and 74.
- Van Ryzin, Gregg G., Muzzio, D., Immerwahr, S., Gulick, L., & Martinez, E. (2004). Drivers and Consequences of Citizen Satisfaction: An Application of the American Customer Satisfaction Index model to New York City, *Public Administration Review* 64 (3), PP. 96-286.
- Walker, D. H. (2002). Decision support, Learning and rural resource management, *Agricultural Systems*, 73(1), pp. 113-127.
- Yasouri, M., Javan, F. (2015). Analysis of Restrictions on Diversification of Rural Economy, Case Study, Upper Eshkor County, *Quarterly Journal of Space Economics and Rural Development*, No. 13, pp. 19-37.
- Zarafshani, K., Ali Beigi, A., Ranjbar Z., Soleimani, A. (2011). *Measuring the Expectations of Members of Agricultural Technical and Engineering Consulting Services Companies (Case Study: West Islamabad)*, *Rural Research*, Year 2, Issue 3, pp. 144-225.
- Zarabian, F., Monam, M. R. (2010). A study of the amount and factors affecting the sense of place, *Municipalities Monthly*, Year 9, No. 89, pp. 22-28.
- Zargar, A. (2009). *An Introduction to the Rural Architecture of Iran*, First Edition, Tehran: Shahid Beheshti University Press



پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی